

Blomster *vennen*

Nr. 1 - 2003 Årgang 26

Liv Aanerud

Iris chrysographes 'Crimson'

Tommy Tønsberg

Iris chrysographes

Styre og stell

Formann

Jorunn Tharaldsen
Jutulveien 32 A
0853 Oslo
Tlf. 22 23 73 64

Sekretær

Berit Østby
Nestoppen 22
1344 HASLUM
Tlf. 67 58 25 63

Kasserer

Herdis Nelson
Lindebergåsen 47B
1068 OSLO
Tlf. 22 30 41 02

Kontonr. 7877 08 28529

Blomstervennen

Redaktør

Grethe Li
Trollstigen 4
1472 FJELLHAMAR
Tlf. 67 90 51 34
e-mail: grethli@online.no

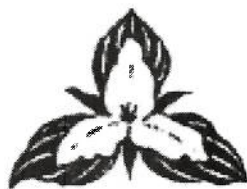
Redaksjonsmedarbeidere:

Geir Moen
Tommy Tønsberg

Organisasjonsnummer: 982.473.675

Innhold:

Styret, redaksjonen og innhold.....	side 3
Lederens side.....	side 4
Iris.....	side 6
Fjellhagen.....	side 12
Sommertur 2003.....	side 15
Bokomtale.....	side 16
Løkimport 2003.....	side 17
Kalender.....	side 18

Blomstervennen er kontaktbladet til
Blomstervenners klubb og kommer
ut med fire utgaver i året.

Forsidebildet

Iris setosa `Dwarf form`

Foto: *Liv Aanerud*

Leder

Kjære blomstervenner

Så var det min tur til å overta formannsvervet, en oppgave jeg ser fram til med stor spenning, men også litt nervøsitet, jeg føler meg ganske liten i forhold til alle de dyktige forgjengerne. For å ta den siste først, takk til deg, Dag, for de tre årene som klubbens formann, det har vært mange inspirerende møter og stor aktivitet.

Det er vel omtrent 20 år siden jeg ble vervet som medlem av Berit Østby på et lokalt hagelagsmøte, noe jeg har satt uhyre stor pris på i ettertid. Det tok litt tid før jeg ble særlig aktiv, men jeg jobbet et år ved universitet i Thessaloniki midt på 80-tallet, og fikk av en eller annen grunn tilsendt Blomstervennen dit. Det var ikke så mye annet norsk lesestoff å få der, så det ble lest grundig. Da jeg kom hjem, fikk jeg se at de ønsket en ny person som kunne ta seg av staudeimporten fra 1988, etter Kari Wang, og jeg meldte meg, uten å vite helt hva jeg ga meg ut på. Jeg var den lykkelige eier av en PC, og tenkte at den måtte kunne brukes til noe mer enn bare jobb. PC'en har blitt fornyet mange ganger siden da, men jeg sitter fortsatt og registrerer bestillinger til vårens import fra Sündermann. Det har medført en del arbeid, men også mye glede i form av kontakt med medlemmer rundt i hele landet. Vi som sitter i Oslo-området tenker vel ikke så ofte på alle de som ikke kan delta på medlemsmøtene; for dem blir Blomstervennen, frøinnsamling, import av løk og planter en svært viktig del av klubbens aktiviteter.

Kort om meg selv: jeg kan ikke skryte av noen spesielle kunnskaper i plantesammenheng, bortsett fra at jeg etter hvert har fått mye erfaringer fra planteimport, men jeg har alltid vært opptatt av blomster og botanikk. Jeg vokste opp i Drammen, med flere mil skog rett bak huset, og begynte tidlig å anlegge mer eller mindre vellykkede bed i skråningen bak oss, som riktig nok tilhørte kommunen. Det gikk stort sett i blandede blomsterfrø, og jeg endte alltid opp med en mengde ringblomster. I dag sitter jeg med en passe stor hage midt i Oslo, med Ullevål sykehus som nærmeste nabo. Kanskje ikke så

spennende, en typisk «gammeldags» hage med frukttrær og en maks høydeforskjell på ca 10 cm, og ikke spesielt egnet for steinbed og fjellplanter. Da jeg kom hit, besto hagen av en enslig rosebusk, noen syriner, spireahekk og noen mishandlede bærbusker, i tillegg til frukttrærne. Spireaen måtte vike for et lite drivhus, og etter hvert er det blitt mer tilgrodd, takket være plantebyttmøter, og importer av stauder og løk. Særlig ser det ut til at peoner trives godt i denne ganske tunge jorda, spesielt er jeg stolt av en jeg har fått av en nabo, den ligner en trådpeon, men kan ikke være det. Den er en god del kraftigere, og har aldri produsert frø, men den er lett å formere ved deling, jeg har sett den i flere av hagene i nabolaget. Om våren vokser den så du nesten kan se det, og når den står i blomst, kommer det folk inn fra gaten for å se den. Blomstringen er kortvarig, men et syn, særlig når ettermiddagssolen skinner på de åpne, skinnende røde, enkle men store blomstene.

Det er januar, og det føles som om vi har hatt vinter en evighet allerede. Heldigvis ligger alle hageskattene godt pakket inn i et lunt snødekke også her på Østlandet. I mellomtiden kan vi planlegge og drømme om alt vi skal gjøre når våren en gang måtte komme.

Et hjertesukk til sist, hva kan vi gjøre for å få endret på de håpløse begrensningene på frøimport? Jeg ser riktignok at det er blitt en liten forbedring, i følge de siste forskriftene kan vi nå importere inntil 50 porsjonspakninger, mot 25 tidligere, og vi får også håpe at beløpet for å slippe å betale moms og toll ved postordre blir økt betydelig i forhold til dagens bestemmelser på kr. 200.

Jorun

Påminnelse

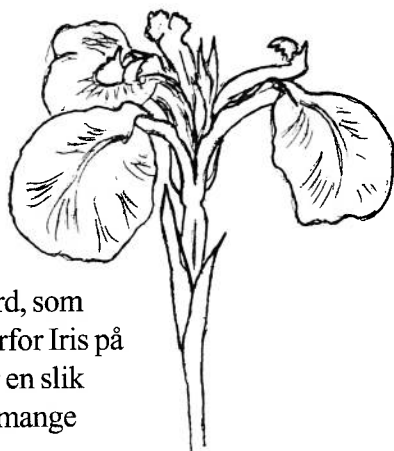
Jeg minner om fristen for å betale inn for Clematis- og staudeimportene: 1. april! NB! Kontonummeret på bestillingsblanketten for Clematisimporten er feil – det riktige kontonummeret er 7877.06.44053.

Eivind

Iris

Av: Liv Aanerud

Da den greske gudinnen Iris gled ned fra himmelen, var det for å forløse sjelen fra et døende legeme. Over himmelen kunne man da se regnbuen, broen mellom himmel og jord, som hennes lysende fotspor. Grekerne plantet derfor Iris på kvinnenens grav. Det er lett å forstå at Iris har en slik navnemor, hvis du har sett dens blomstring i mange farger.

Iris setosa

Iris inntar en fremtredende plass i mange lands kulturhistorie. I Norge kan vi blant annet finne den brukt som jomfru Marias blomst, på linje med liljen: Her som tegn på vårens fornyende kraft, det vil si makt og styrke. I norske våpen fra middelalderen er Iris det mest brukte motiv ved siden av korset. Disse motivene ble senere hentet frem igjen da kommunene skulle ha sine våpenmerker. Iris er også knyttet til helgener, deriblant St. Georg, som er speiderbevegelsens helgen, som tegn på ridderlighet og kamp mot det onde.

Et gammelt sagn kan fortelle hvordan denne planten ble «den franske lilje». Da kong Ludvig (466 – 511) var omringet av gotere på en øde i en elv, fikk han øye på store mengder sverdliljer på en grunne i elven, og han reddet seg over på dette stedet. Til ære for planten som kom den første kristne frankerkongen til unnsetning, tok Ludvig VII blomsten som våpenmerke, da han dro på korstog på 1100-tallet. Navnet kommer av fleur de lis, altså fleur de Louis, Ludvigs blomst (NB! Ingen lilje). Iris ble deretter en av de viktigste figurene i franskkættet heraldikk.

I gamle dager var Iris også en betydningsfull nytteplante. Avkok av roten ble brukt til å mykgjøre lintøy, som medisin mot forgiftninger, til sårsalve, og som tilsetning i drikkevannet for å skjule dårlig smak. Tørkede frø ble til kaffeerstatning og snus, mens blader av gul Iris var fin til farging av tekstiler. Ekstrakt av rota blir fortsatt brukt i kosmetikkindustrien. Den har den egenskap at den fikserer andre dufter i parfyme og kosmetikk. Denne rota hentes fra området omkring Firenze.

Ved Kristi fødsel vokste skjeggiris rundt hele Middelhavet, og ble dyrket i Egypt. Der og i Roma ble blomsten brukt til dekorasjoner i flotte selskaper. Friske blomster ble også tilsatt vinen. Klostrene tok over dyrkingen etter Romerrikets fall. I middelalderen ble iris et vanlig inventar i palass- og slottshaver, særlig i Tyskland og Holland, og kunstmalerne oppdaget også blomsten som motiv. Før første verdenskrig var blomsten et yndet motiv i smijernskunsten. Irisblomsten, enten stilisert eller naturalistisk, kan vi i dag finne på alt fra fyrstikkesker og gardiner, til silkeskjerf og kalendere.

Til planteslekten *Iris* hører mellom 200 og 300 arter, utbredt over hele den nordlige halvkule, i et belte rundt jorda som strekker seg fra det nordlige Afrika til det midterste Norge. Slekten tilhører sverdliljefamilien, Iridaceae. Plantene er enfrøbladede, flerårige urter, med jordstengel eller knoll. Blomsten er oversittende, regelmessig, med to kranser av fargede blomsterblad. Tre ytre blomsterblad som er utad- eller nedadrettet, og tre indre, oppadrettede blomsterblad. Griffelen er delt i tre, og minner om blomsterdekkblad. Frukten er en trerummet kapsel med mange frø. Bladene kan variere, men mest karakteristisk er de sverdformede og de gresslignende. Man har funnet bilder og beskrivelser av *Iris* som er mer enn 2000 år gamle, men det er først de siste 200 år at mange sorter er frembrakt.

I Norge er sverdlilje, *Iris pseudacorus*, med store, gule blomster viltvoksende på sumpige steder nord til Vesterålen. Det er vanskelig å måtte velge ut noen få av mine kjære *Iris*. For meg er de alle vakre, hver på sin måte.

IRIS FOR FUKTIGE FORHOLD

Iris setosa har utbredelsesområder i Nord Asia, Kina, Japan, Labrador og østkysten av N. Amerika til New England. Rhizomene er tykke, og dekket med nedre del av gamle blader. Bladene er 1,5 – 2,5 cm brede og 30-60 cm lange, grønne og vanligvis rødlig ved basen. Den stive stengelen er grenet med flere blomster i toppen. Den er leddet med et lite, redusert blad ved hvert ledd. Blomstene på mine planter er blålilla med litt gulhvitt innerst, litt flattrykke. Pollenet er kremfarget. Blomstringstid er juni/juli.

En meget tolerant art, men liker ikke tung leirjord med mye uttørring. Mye vann i vekstsesongen er bra. Den er lett å så. Deling er best på sensommeren. Siden disse plantene er meget fertile, bør andre arter plantes et stykke fra, for å unngå krysspollinering. En hvitblomstret form finnes. 'Dwarf form' har kortere stengel og blader, mens blomsten er like stor som hos arten. Den er meget velvillig med sin blomstring, og vekker begeistring hos blomstervenner. Jeg har plantet den langs bekkekanten, der den trives utmerket.

Iris chrysographes har en vid utbredelse, og finnes i det sydlige Kina og gressområder ved Burma, Laos og Vietnam. Navnet kommer av den gyllengule delen på de hengende kronbladene. Den er lavere enn *I. sibirica*, som den ellers er ganske lik. Høyden er ca 50 cm. Blomsten, oftest to på hver stengel, finnes i flere farger med gule striper/ flekker. Blomstringstid er juni/juli. Den fløyelsaktige, purpurblå 'Stjerneskudd' opparbeidet av Aksel Olsen, er vel den best kjente, men jeg foretrekker 'Crimson' som er mer burgunder i fargen. Alle er meget blomstervillige, og trives godt i humusrik, leirholdig jord både ved bekkekanten og ellers i hagen. Beste plantetid er august/september.

Iris missouriensis er utbredt på begge sider av Rocky Mountains, fra grensen til Canada i nord, og sør til Mexico, fra havnivå til ca 3000 m. Rhizomene er korte, krypende, spredte med rester av gamle blader ved basen. Bladene er 1-2 cm brede, og 45-60 cm lange, grågrønne, delvis eviggrønne. Stengellengden kan variere sterkt, men er oftest ca 60 cm, med 2-3 reduserte blad, 1-2 grener med mange blomster. Blomsterfargen kan variere sterkt, alle nyanser i blåfiolett, med eller uten marmoreringer, gulfargede og hvite finnes. Pollenknoppen er purpur, mens pollenet er kremhvitt. Kapselen er forholdsvis stor, 4-5 cm lang, og spiss i begge ender. De bør helst flyttes i vekstsesongen, særlig hvis man har nokså tung leirholdig jord. Selv om de ikke er totalt

Iris missouriensis

eviggrønne, kan de ha en tendens til å produsere nye blader gjennom vinteren, der det ikke er frost. Vanligvis foretrekker de mye vann i vekstsesongen, og god drenering vår og vinter.

Iris ensata, Japansk Iris (syn. *I. kaempferi*) har vært dyrket i Japan i århundrer. Dens historie er lang og spennende, og den har gjennomgått en rik utvikling. Høyden er 60 – 70 cm . Blomstringstiden er juni/juli. Blomstene er flate og brede, noe som gjør blomsten meget fyldig. Den vokser ved sjøene, men brukes også i Japan mye innendørs i leirpotter, som settes på en rød løper etter et bestemt rituale. Den liker ikke kalk, da kan bladene bli gule. Sur jord og rikelig med fuktighet i vokseperioden er best. I vill tilstand vokser den i solvendte skrenter med gress og kratt. Den krever en del næring, særlig om våren. Rhododendrongjødning er fint. Omplantning skal skje i blomstringstiden, og ikke for sent på høsten. Det finnes et meget stort antall sorter i mange farger, hvit, gul, rosa, blå og lilla.

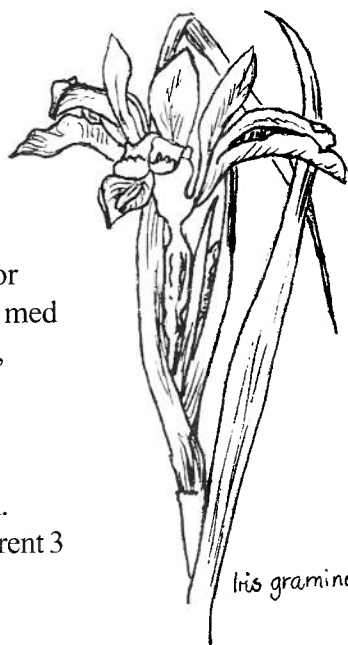
De fleste skjegggløse iris liker litt sur til nøytral jord. De plantes i en fordypning med ca 2,5 cm jord over rhizomene. Etter planting må de vannes godt, selv om jorda er tung.

IRIS SOM KANTPLANTE

Iris graminea er utbredt i det nordlige Italia, Mellom-Europa, og den sydlige del av det gamle Sovjet. Navnet betyr gressaktig, og hentyder til de frodige bladene som delvis kan skjule blomsterfloret. Høyden er ca 25 cm. Blomstringstid i juni. Ved omplanting omtrent hvert tredje år, kan man unngå at bladene blir for tette til å kunne se blomstene. Fargen er lys lilla med purpurrøde årer. Blomsten er duftende, spinkel, elegant og vakker. Dette er en god kantplante.

IRIS FOR FJELLHAGEN

Den ideelle plass for små knolliris er i fjellhagen. Plantedybden avhenger av knollstørrelsen; omtrent 3 ganger så dypt som knollens størrelse.

Reticulataseksjonen inkluderer mange av de flotteste plantene for den tidligste vårblomstringen i fjellhagen.

Iris histrioides er ca 10 cm høy under blomstring. Senere blir bladene ca 30 cm lange. Den blomstrer meget tidlig med lysende blå blomster, så fort snøen bråner. Dette er en knoll-iris som elsker kalkrik jord og god drenering. Den tåler vanlig vintervær. Dette er en meget vakker våriris sammen med reticulatahybridene og *I. danfordiae*. *I. histrioides* blomstrer tidligst av disse.

'Katharine Hodgkin' åpner

blomstene 2-3 uker etter *I. histrioides*. Det er en hybrid mellom *I. histrioides* og den gule *I. winogradowii*, laget av S.B. Anderson i 1958. Blomstene er større enn hos foreldrene, på like korte stengler. Bakgrunnsfargen er gråhvit, stripet med blek blått. Rundt den dypgule fanen er noen mørke blå, nesten sorte flekker. Denne effekten gjør den meget spektakulær på denne tiden av året.

Junoseksjonen er den andre viktige gruppen av knolliris som passer i fjellhagen. Her har jeg prøvd **Iris magnifica**. Det er den høyeste, og mest sterktvoksende Juno-iris. Den må stå i et varmt, godt drenert, solfylt bed med lett alkalisk jord. Den kan bli opp til 60 cm høy. Bladene sitter spredt oppetter stengelen, opp til 16 stykker, og kan bære opp til 7 blomster. Fargen på blomsten varierer, men er oftest blek lavendelblå med litt fiolett. Fanen er hvit, men med dypgult ved basen. Jeg hadde en hvit form. Blomstringstid er april/mai.

Jeg har et opphøyet, sydvendt bed inntil husveggen hvor jeg dekket mot høstregnet inntil frosten kom. Deretter dekket jeg med granbar som jeg tok av når blomstringen begynte. Dette gikk utmerket, helt til den fatale våren 2001 med ekstreme svingninger i dag- og natt-temperaturer. Da stod alle fra

I. reticulata

Juno-iris

reticulataseksjonen i full knopp, og histrioides hadde allerede begynt å blomstre. Alle knollene råtnet.

Iris lacustris er utbredt i det nordlige USA og Ontario-provinsen i Canada. Den forekommer i sandholdig barskog og kalkholdig fjell og grus. Den er bare 10–15 cm høy. De klarblå blomstene med litt hvitt, og med gul kam, dukker opp allerede i mai, og kommer ofte igjen i august. Det finnes også en hvit form. Lett å få til.

Iris lactea ble tidligere kalt *I. ensata*. Det er en småblomstret art. Navnet henspeler på blomsterfargen som er melkehvit, lys blålilla og grønnlig. Blomstringstid er juni–august. Utbredelsesområde er fjellområder fra Altai til Sentral-Kina og Korea. Rhizomene former tette, kompakte tuer, og beholder levninger av gamle blader. De er tilpasset ekstremt tørre forhold, og er veldig lange. De grågrønne bladene blir opptil 40 cm lange. De fortsetter å vokse etter blomstring. Blomsterstengelen er fra 5 til 30 cm. Trives utmerket i en kløft i fjellhagen, hvor det er jord nok for de lange røttene.

Iris lactea

Fjellhagen

Av: *Grethe Li*

Redaksjonen har et forfengelig håp om å presentere fjellhagen som et landskap og en utfordring. Vi ønsker også gjennom året å gi en omtale av planteslekter som hører hjemme i en fjellhage.

Men hva er egentlig en fjellhage? Er en hage med naturlig fjell den eneste som fortjener navnet? Kan den enkelte bygge opp en fjellhage på en flat tomt ved hjelp av stein eller torv? «Jeg spørger kun, mit kall er ei at svare» sier Ibsen.

Drømmen om en spesiell hagetype svarer ikke alltid til de mulighetene som ditt hageareal tilbyr deg.

Will Ingwersen sier det slik: «Det er ofte sagt at den kloke hageeier vil begrense sitt plantevalg til slike arter som vil tilpasse seg til de omgivelsene han (hageeieren) kan tilby. Hvis det er sant, har jeg truffet få kloke hageeiere.»

Moderne byggevirkosomhet har ofte ødelagt mulighetene for hageeieren til å anlegge en hage med naturlige fjellformer. Mange byggetomter kan gi eieren grå hår og mye mismot. Jeg tror nok at «den kloke hageeier» ville gitt opp der en blomstervenn ser muligheter for å realisere sin drømmehage. Denne drømmehagen inkluderer gjerne et eller flere steinpartier med planter som hører hjemme i dette miljøet.

Dersom fjellhage er den store drømmen, og du har kontroll med arbeidet, er det viktig å få plassert steinene i riktig område, slik at du bruker de mulighetene du har. Dersom du ikke har store steiner, bør du tråle nabolaget for å finne riktig steintype. I mitt nabolag har enkelte gjort sitt beste for å ødelegge fine og naturlige steintomter. En fjellhagebygger kan hente brukbar stein på slike byggeplasser. Den steinen som finnes i området, vil oftest gi best resultat, selv om unntak forekommer.

En hage kan se ut som om naturen er selve skaperen, men er i utgangspunktet et kunstprodukt. Naturen er sjelden symmetrisk, linjene formes av fast fjell og løs stein. Fjellhagen som form bør ta opp i seg de naturlige linjene. Det

betyr ikke at vi slavisk behøver å kopiere naturen. Dersom vi klarer å skape et hagemiljø som tar vare på spesielle planter samtidig som vi klarer å gjenskape en illusjon av et naturlandskap, har vi kanskje lykkes med et godt fjellhageanlegg.

Den naturlige «fjellhagen», det vil si fjellet med sine særegne plantemiljøer, kan ofte se forunderlig velordnet ut. Plantene er vakkert plassert i forhold til hverandre, og vi føler vel alle at her kunne vi ha noe å lære. Men ingen planteentusiast ville nøye seg med det begrensede antall arter som finnes i et snevert geografisk område. I vår egen hage ønsker vi et rikt artsvalg, preget av våre spesielle interesser og plantelidenskaper. Samtidig kan våre ønsker om en rikholdig plantesamling lett føre til at hagen virker rotete. Dersom vi klarer å kombinere en pryd- og samlarfjellhage, har vi grunn til å være fornøyde. Resultatet avhenger av plantenes form, farge og blomstringstid. Det ligger mye følelser i dette arbeidet, i tillegg til at det krever innsikt og utholdenhet og estetisk sans.

I psykologien snakker man om at en viss prosent av oss er risikosøkere - vi oppsøker farlige situasjoner. Jeg tror neppe at plantedyrkere er typiske risikosøkere, med mindre plantedyrking med mange utfordringer kan betegnes som en risikosport. Men her er det ikke vi, men plantene, som risikerer livet!

Defor er det viktig at vi gir plantene et godt miljø, slik at de får en fair sjanse til å overleve og trives.

Det er både vanskelig og farlig å sette opp retningslinjer og regler for hvordan en hage bør anlegges. Men dersom den skal fortjene navnet «fjellhage», kan den neppe har en striks og symmetrisk form. Dersom utgangspunktet er en flat jordtomt, kan løsningen være å anlegge steinbed i en del av hagen ved å bygge opp, og skape kunstig høyde, ved hjelp av stein, grus, sand og jord. Det er alltid imponerende å se hvilket arbeid mange legger i jordblandinger og tilsetninger for at den enkelte plante skal få sitt perfekte voksemedium. Enkelte bøker inneholder detaljerte beskrivelser av de forholdsreglene plantedyrkeren må ta for å oppnå et godt resultat. Dette er nok spesielt viktig når vi dyrker planter som er på grensen av sitt overlevelsedområde. Minst like viktig er mikroklima, lysforhold, drenering og avmodning dersom vi skal lykkes med ulike plantegrupper.

Drenering er viktigere enn de fleste andre faktorer dersom fjellhageplantene skal trives. Hvorvidt jorda inneholder kalk, er særdeles viktig for kalkhaterne. Dersom den ikke inneholder kalk, vil likevel de fleste kalkelskerne finne seg til rette – en av de få som ikke gjør det, er *Aubretia*.

Noen av oss blir nok mer avslappet med årene, når vi ser at planter etablerer seg og trives. Til slutt resignerer vi i forhold til enkelte planteslekter som åpenbart ikke trives, eller vi gjør en siste kraftanstrengelse for å skaffe dem bedre kår.

Likevel er det slik at nettopp de alpine plantene har en særegen tiltrekningskraft. Selv en garvet planteelsker gripes av en intens trang til å eie en eller helst flere av de fantastiske plantene som vi finner fotografier av i bøker fra ulike fjellområder, ofte langt borte fra våre breddegrader. Dersom vi har tilstrekkelig plantemateriale, har vi muligheten til å plassere planter i ulike deler av hagen. Jeg slutter aldri å forundre meg over hvorfor en plante trives et sted, men mistrives et annet – og jeg tror ikke det er lett å forklare, selv om vi objektivt vet at svært mange faktorer påvirker vekst, trivsel og overlevelsessevne.

Gjennom årene har jeg besøkt mange hager med ulike løsninger m.h.t. steinhage/fjellhage. Muligheten til å skaffe egnet stein har påvirket resultatet, likeså er vannsig, kuldeelver og andre naturgitte forhold svært vanskelige å gjøre noe med. Desto mer imponerende er det å se hvordan enkelte har klart å bygge opp og etablere fine steinhager med alpine vekster.

Vintrene i Norge er ikke alltid like enkle å forholde seg til. Mange alpinvekster bukker under når snødekket uteblir, eller når vinteren tilbyr kulde, mildvær, regn og snø i rask rekkefølge. I England bruker mange kaldhus for å få plantene til å overleve. Mange velger også dyrking i trau for små og spesielle alpinvekster.

Det er ikke den enkelte gitt å være veiviser for andre når det gjelder anlegg og drift av en fjellhage. En hage – ikke minst hagen til en planteelsker – innebærer mange personlige valg. Men gjennom årene har jeg sett utviklingen av enkelte hager – som oftest til det bedre, fordi impulser gjennom hagebesøk og litteratur

har ført til justeringer og endringer. Import av interessant plantemateriale gjennom frøimport og import av levende planter har også gitt fjellhagene nye dimensjoner, og har ført til en vedvarende interesse for temaet.

Vinteren er den store lese- og lengselstiden. Hagen ligger kald og utilgjengelig, men drømmen om våren og vekstene lever inne i oss. Vi har alle våre favorittbøker i bokhylla, en av mine er Will Ingwersen: *Alpine & Rock Plants*. Det kommer kanskje av at den boka ikke bare handler om alt det praktiske knyttet til planter i fjellhagen. Den tar også vare på lengselen og drømmen, som er en så viktig del av det å kultivere en hage.

Sommertur 2003

Vi reiser til Gøteborg

- og Alpin 2003

Fra fredag 30. mai til søndag 1. juni arrangeres Alpin 2003 i Gøteborg. Det blir flere spennende foredrag, planteutstilling, guiding i Botanisk hage og selvfølgelig stort plantesalg på søndag. Vi håper at du kan og vil være med!

For mer info se: www.tradgardsamatorerna.nu, Trädgårdsamatören nr. 4-2002 eller ta kontakt med Berit eller Tone-Lise. Pris for buss + 2 overnattinger (ca. 1500,-) Andre aktiviteter kommer i tillegg.

Det vi trenger å vite av deg er:

- Kjører du egen bil til Gøteborg?
- Hvor mange passasjerer kan du ta med?
- Tar du Säftebussen (ca. kr 400,-) og kommer deg til Gøteborg på egen hånd?
- Ønsker felles innkvartering på Quality Hotell 11
- Ordner innkvartering selv.

Ring eller send en e-mail til:

Berit Østby tlf. 67 58 25 83, email: edamsleth@sensewave.com

Ton- Lise Smith tlf. 66 90 67 24, e-mail: tl_smith02@hotmail.com

Vær rask, for vi trenger din påmelding innen 20. februar!

Riddle of the Tsangpo Gorges

Frank Kingdon Ward

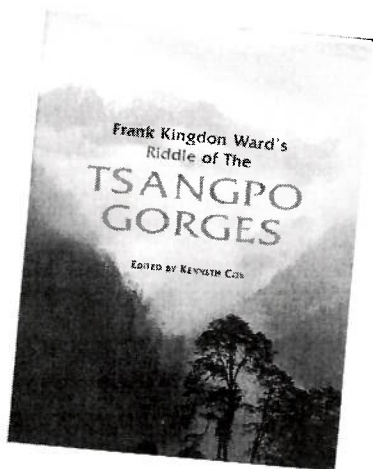
Dette er en praktutgave av Frank Kingdon Ward's bok, som kom første gang i 1926. Dessuten en beskrivelse av to turer i det samme området foretatt i 1995 og 1996, endel utfyllende materiale om personene Frank Kingdon Ward og hans følgesvenn Lord Jack Cawdor og området geografisk. Boken er utstyrt med mengder av flotte bilder og noen kart som viser reiserutene.

Dette er en peiskosbok, velegnet til å studere mens man beundrer det spennende og fristende billedmaterialet.

Et av 1926-turens mål var å finne hele løpet til elven Tsangpo, som man trodde skjulte fosser av betydelig størrelse. Et annet mål var å få tak i frø av plantene man så, spesielt Rhododendron og Primula. Turen tok et helt år fra begynnelse til slutt. For meg, som har reist i Kina og Nepal, var det spesielt spennende å lese om forholdene, som nok ikke har forandret seg så mye på årene som har gått.

Jeg synes ikke boken er spesielt lettlest, det kreves både konsentrasjon og gode kunnskaper i engelsk, men fordelene er at man ikke behøver ta så mye av gangen. Interessant var det å lese om sammenligningen mellom da og nå. Det er helt klart at det finnes områder i denne delen av Kina som fremdeles har utfordringer å by på, både når det gjelder natur og planter, og sannsynligheten er stor for at det oppdages nye planter herfra.

Kari Wang

Løkimport 2003

Vi kan også i år tilby dere blomsterløker og knoller til høsten.
En del av dere fikk ikke de løker som dere hadde bestilt siste år, det skyldes at de var utsolgt hos importøren
Det som dere har betalt for mye, vil dere få en Kreditnota på. Hvis vi får bestilt noe tidligere hos våre leverandører, vil det bety mye. Jeg oppfordrer dere derfor til å begynne å tenke løker allerede nu! Listene vil bli sendt ut i april.

**Slippen sendes til Inge Bruhn, Pålsebakken 6, 1900 Fetsund
Tlf. 63 88 19 90 eller på e-mail: inge@bruhn.no
senest 1.april**

**Såfremt du sender meg mail -
vennligst sjekk den for virus
før du sender den.
(Jeg skriver av bitter erfaring)**

LISTENE KOSTER KR. 50.- i frimerker eller til giro 0540 0631060

Jeg er interessert i liste fra Holland:.....

Jeg er interessert i liste fra England:.....

Navn:.....

Adresse:.....

Postnummer:..... Sted:.....

Telefon:.....

E-mail:.....

Kalender

MEDLEMSMØTE TORSDAG 27. FEBRUAR KL. 19.30

Dessverre hadde ikke Jorunn G. Breivik anledning til å stille på januar-møtet som annonsert, men holder samme foredrag på førstkommende møte.

JORUNN G. BREVIK holder foredrag om
“DE EUROPEISKE ROSENE HISTORIE.”

Jorunn har fra 1993 vært frilans hage- og landsbruksjournalist, og hennes interessefelt er bl.a. arbeidet med bevaring av gammeldagse roser. Hun har vært redaktør av Rosebladet. Tittelen på foredraget er selvforklarende, og vi gleder oss til en gjennomgang av rosehistorien.

MEDLEMSMØTE TORSDAG 20. MARS KL. 19.30

BERIT KRISTINE ØSTBY kåserer om “ SICHUAN I KINA, ET
PLANTEPARADIS I ØST.”

Berit har vært på en reise sist sommer til fjellene innover mot Tibet, samme område hvor så mange planteoppgivere har samlet materiale til prydvvekster i hagene våre. Og nå vil hun formidle noen av inntrykkene av landskap og planter hun så.

**Det blir dessuten salg av overskuddsfrø fra frølisten
til en “symbolsk pris”.**

Alle medlemsmøter avholdes i Husmorhuset, Fagerborggata 14.
Biblioteket er åpent fra kl. 18.30

Økning i møteavgiften

Som de som var her på forrige møte vel merket seg, har vi lagt på prisen med kr. 10,- for hver enkelt som kommer på møtene våre. Grunnen til dette er at vi har løst problemet med kaffe-/kakeserveringen, som Inge så velvillig har stått for uten for mye hjelp de siste par årene. Nå har vi fått hjelp utenfra! Evy Vidby (kona til vaktmesteren) har tatt på seg hele jobben mot en godtgjørelse, som Klubben prøver å dekke inn på denne måten.

Liv Aanerud

Iris missouriensis

Liv Aanerud

Iris 'Katharine Hodgkin'

Planteportrettet

Dicentra cucullaria

Geir Moen

Planten har et vakkert blågrønt bladverk, og kan by på forholdsvis store hvite blomster med en antydning av gult.

Dicentra cucullaria kommer fra Nord Amerika. Den er godt herdig her hos meg på det indre østland (H 4/5), men av erfaring vil jeg tro at det er gunstig med god drenering på vokseplassen. Planten er 20-35 cm høy, og hver enkelt blomst kan være opp til 1,75 cm lang. Blomsterfargen på mitt eksemplar er ren hvit med et innslag av lys gult. Kombinasjonen av et findelt blågrønt bladverket og de hvite blomstene, gir et nydelig helhetsinntrykk.

Når de andre staudene etter hvert hilser sommeren velkommen, har *Dicentra cucullaria* sagt takk for seg og gått i hvile for denne sesongen. Nå ligger de knollignende røttene i fred og venter på neste vår, om du da ikke vil grave dem opp for å dele av en rotbit til en annen blomstervenn.

Geir Moen